

وزرا می امور خارجہ ایران

از استقرار مشروطہ تا کنون

تألیف:

احمد عبداللہ پور

انٹرنیٹ آرکائیو

سرشناسه	: عبدالله پور، احمد، ۱۳۱۶.
عنوان و نام پدیدآور	: وزرای امور خارجه ایران از استقرار مشروطه تاکنون / تألیف: احمد عبدالله پور.
مشخصات نشر	: تهران، آرون، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۲۷۲ ص.
شابک	: ۹ - ۴۵۳ - ۲۳۱ - ۹۶۴ - ۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: وزیران امور خارجه - ایران - سرگذشتنامه
موضوع	: Foreign ministers - Iran - Biography
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۶ و ۴ و ۲۳ ع / DSR۱۳۴۰
رده‌بندی دب‌بی	: ۹۵۵/۰۷۵۰۹۲۲
شماره کتابخانه ملی	: ۴۰۳۷-۸۲م

انتشارات آرون

وزرای امور خارجه ایران

از استقرار مشروطه تاکنون

تألیف: احمد عبدالله پور

ناشر: انتشارات آرون

چاپ اول: ۱۳۹۶

چاپ مدیران: ۱۰۰۰ نسخه

۲۹۰۰۰ تومان

نشانی: میدان انقلاب - خیابان ۱۳ فروردین - خیابان وحید نظری - نرسیده به خیابان منیری جاوید

تلفن: ۵۱ - ۶۶۹۶۳۸۵۰

پلاک ۱۰۵ - واحد ۳

وبسایت: www.Ar vannashr.ir

ایمیل: Arvannashr@yahoo.com

فہرست

۹	 مقدمہ
۱۱	 وزارت امور خارجہ و تحولات ایران
۱۹	 تشکیلات وزارت امور خارجہ
۲۵	 سازمان تشکیلات وزارت امور خارجہ
۲۶	 قانون وظائف وزارت امور خارجہ
۳۱	 ۱- میرزا محمدعلی خان طہرانی السلطنہ
۳۷	 ۲- میرزا جوادخان مسالمدانی
۴۳	 ۳- میرزا حسن خان مشیرالدولہ پیرنیا
۴۹	 ۴- میرزا ابوالقاسم خان ناصرالملک مدانی
۵۳	 ۵- میرزا ابراہیم خان غفاری معاون الدولہ
۵۷	 ۶- میرزا حسین قلی نواب
۶۱	 ۷- میرزا حسن خان محتشم السلطنہ
۶۵	 ۸- میرزا حسن خان وثوق الدولہ
۷۳	 ۹- میرزا حسن خان مستوفی الممالک
۸۱	 ۱۰- میرزا علی قلی خان مشاور الممالک انصاری
۸۵	 ۱۱- اکبر میرزا صارم الدولہ
۸۹	 ۱۲- میرزا اسدالہ خان مشار السلطنہ
۹۱	 ۱۳- فیروز میرزا نصرت الدولہ
۹۵	 ۱۴- میرزا محمودخان مدیرالملک جم
۱۰۱	 ۱۵- میرزا تقی خان نوری معزز الدولہ
۱۰۳	 ۱۶- دکتر محمد مصدق
۱۱۱	 ۱۷- میرزا ابراہیم خان حکیم الملک
۱۱۹	 ۱۸- میرزا احمدخان قوام السلطنہ
۱۲۷	 ۱۹- محمدعلی ذکاءالملک فروغی
۱۳۵	 ۲۰- میرزا حسن خان مشارالملک (مشار)
۱۳۹	 ۲۱- میرزا محمدعلی خان فرزین
۱۴۱	 ۲۲- باقر کاظمی

- ۲۳- عنایت‌الله سمیعی ۱۴۵
- ۲۴- علی سهیلی ۱۴۷
- ۲۵- مظفر اعلم ۱۵۱
- ۲۶- محمد ساعد مراغه‌ای (ساعدالوزراء) ۱۵۳
- ۲۷- محسن رئیس ۱۵۷
- ۲۸- نصرالله انتظام ۱۶۱
- ۲۹- انوشیروان سپهبدی ۱۶۵
- ۳۰- دکتر ابوالقاسم نجم (نجم‌الملک) نجم‌آبادی ۱۶۹
- ۳۱- موسی زری اسفندیاری ۱۷۳
- ۳۲- علی عفر حکمت ۱۷۷
- ۳۳- دکتر علی‌اکبر سیاسی ۱۸۱
- ۳۴- حسین بلاء ۱۸۳
- ۳۵- عبدالله انتظام ۱۸۵
- ۳۶- حسین نواب ۱۸۹
- ۳۷- سید حسین فاطمی ۱۹۱
- ۳۸- علیقلی اردلان ۱۹۵
- ۳۹- دکتر جلال عبده ۱۹۹
- ۴۰- عباس آرام ۲۰۵
- ۴۱- یدالله عضدی ۲۰۹
- ۴۲- حسین قدس نخعی ۲۱۳
- ۴۳- اردشیر زاهدی ۲۱۷
- ۴۴- عباسعلی خلعتبری ۲۲۷
- ۴۵- امیر خسرو افشار قاسملو ۲۳۱
- ۴۶- احمد میرفندرسکی ۲۳۵
- ۴۷- دکتر کریم سنجابی ۲۳۷
- ۴۸- دکتر ابراهیم یزدی ۲۴۱
- ۴۹- میرحسین موسوی ۲۴۵
- ۵۰- دکتر علی‌اکبر ولایتی ۲۴۹
- ۵۱- دکتر سیدکمال خرازی ۲۵۵
- ۵۲- منوچهر متکی ۲۵۹
- ۵۳- علی‌اکبر صالحی ۲۶۳
- ۵۴- دکتر محمدجواد ظریف ۲۶۵
- منابع و مأخذ ۲۷۱

مقدمه

در مجموع، بیوگرافی و فعالیت‌های ۵۰ نفر از وزرای امور خارجه ایران در این کتاب به رشته تحریر درآمده است. سعی بر این شده، که شرح حال وزراء، در اولین دوره وزارت آنان و ورود آنان به کابینه به عنوان وزیر امور خارجه نوشته شود و ورود آنان به کابینه در دوره‌های بعدی نیز ذکری به میان آید.

تعدادی از اسامی نیز به عنوان کفیل وزارت در کابینه‌ها وارد شدند که از شرح حال آنان خودداری و فقط به ذکر نام آنان اکتفا کرده‌ایم که به شرح زیر می‌باشد.

۱. داودخان مفتاح السلاطین
۲. میرزا جهانگیرخان ناظم‌الملک در کابینه فتح‌اله سردار منصور سپهدار اعظم
۳. فتح‌اله پاکروان در کابینه مهدقاسم هدایت
۴. مصطفی عدل
۵. ابوالقاسم عمید در کابینه مهدیقلی هدایت
۶. محمود صلاحی در کابینه رزم‌آرا
۷. جواد عامری در کابینه فروغی
۸. محمدعلی همایون جاه در کابینه قوام
۹. کریم خدائناهی شهید رجایی در زمان تصدی نخست‌وزیری وزارت امور خارجه را به عهده داشتند. همچنین ابوالحسن بنی‌صدر و صادق قطب‌زاده که دوران وزارت امور خارجه آنان کم بود از آوردن شرح حال آنان اجتناب ورزیده شد.